

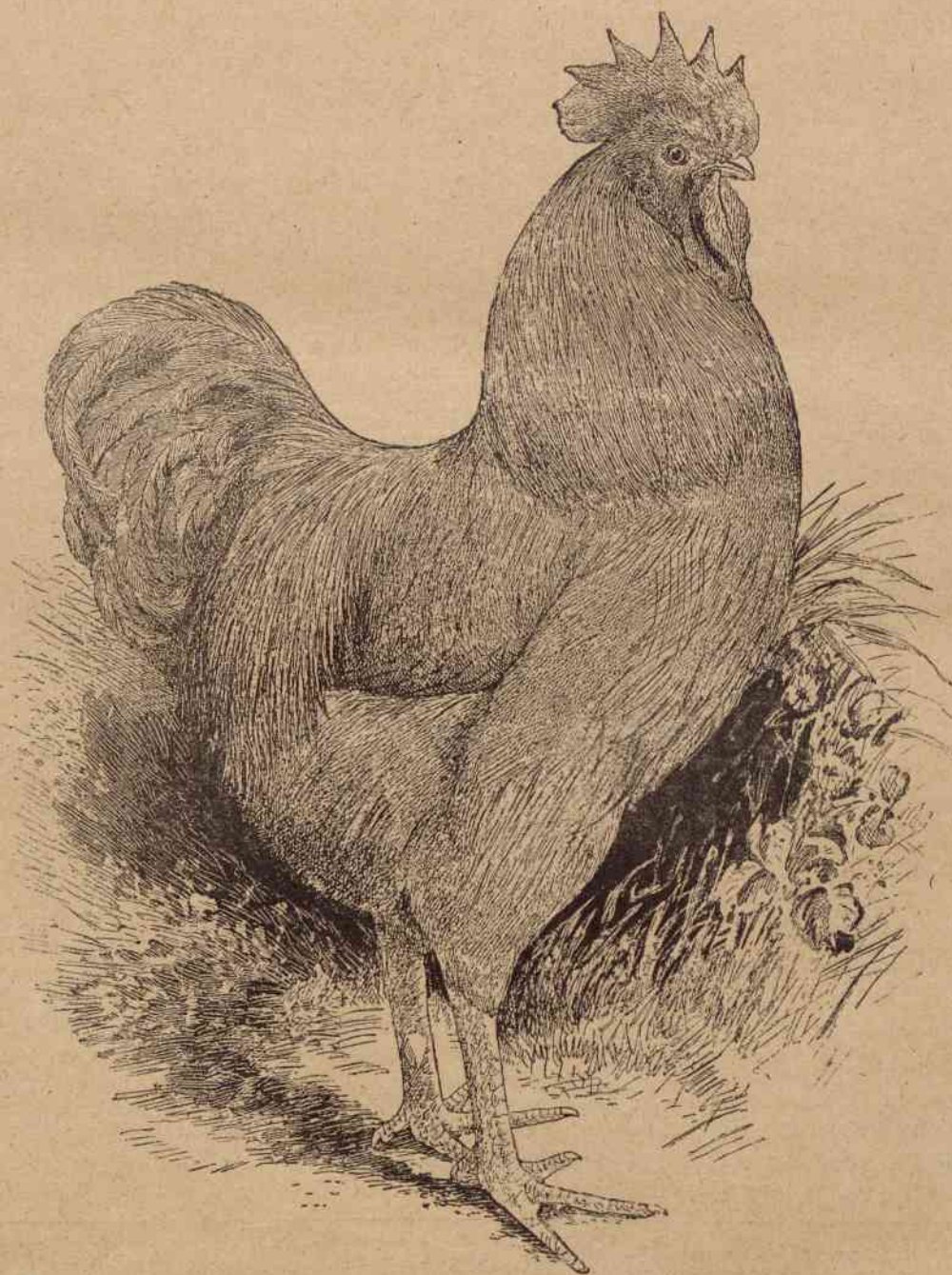
Állattenyésztési és Tejgazdasági Lapok

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET FELÜGYELETE ALATT
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor. — fillér.
Félévre 5 " — "
Negyedévre 2 " 50 "
Egyes szám ára 20 fillér.

FELELŐS SZERKESZTŐ
JESZENSZKY PÁL
AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET
TITKÁRJA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Budapest, IX. ker., Üllői-út 26. sz. (Köztelek).
Hirdetések díjazása szerint.
Kéziratokat a szerkesztőség nem ad vissza.

Sárga plimut.

(Szövegét lásd a baromfitenyésztési rovatban.)

A földmivelésügyi miniszter 1901. évi állattenyésztési budgetje.

Az 1901. évi költségeloirányzat szerint két millió korona fog a földmivelésügyi miniszternek a czélből rendelkezésére állani, hogy ezen tekintélyes összeg fölhasználásával folytathassa a köztenyésztésben hiányzó apaállatok beszerzése és kiosztása útján a szarvasmarha, sertés, juh és baromfityesztés terén eddigi sikeres működését.

Kétségtelenül sok pénz!

Ha azonban tudomást veszünk a földmivelésügyi miniszternek az állattenyésztési kir. felügyelőségekhez kibocsátott, az összes törvényhatóságokkal is közölt legutóbbi azon rendeletéről, mely ezen nagy anyagi eszköz mikénti fölhasználását szabályozza s ha betekintünk az 1901. évi állami költségeloirányzatnak a fődőzetet tárgyaló részébe is, vagyis az előirányzott bevételi tételek táblázatába, akkor meggyőződhetünk arról, hogy a fenti két millió korona kiadással szemben a kiosztott apaállatok árából és értékesítéséből, mint ugyanezen évre előirányzott bevételként, másfél millió koronának kell az államkincstár javára megterülnie.

Tehát nem két millió korona, hanem csupán ötszázezer koronáról, vagyis negyed millió forintról van itt szó.

Csupán ezen, a földadattal és az érdekelt legfontosabb gazdasági ágazattal, az állattenyésztéssel alig megegyeztető, az államháztartás egyéb anyagi terheihez mérten minden esetre alárendeltebb kiadási tétel az, melylyel a földmivelésügyi miniszter az állattenyésztésnek, a magyar mezőgazdaság létkérdésének nagyhorderejű ügyét támogathatja anyagilag.

És mégis mily rendkívüli méltánylást érdemlő haladást jelent ezen ötszázezer korona is.

Hiszen ezelőtt 6—7 évvel az állattenyésztési hitel a maga egészében egy százezer forintnál csak valamivel magasabb arányban szerepelt az állami költségvetésben.

Mindén fillérvnyi emelkedés *Darányi* földmivelésügyi miniszternek köszönhető, kinek különben közismeretű tulajdonsága, hogy mindent a lehető legolcsóbban, az államháztartás legcsekélyebb megterhelésével hajtsa végre.

Ezen elvéhez hűen a jelzett rendeletében következőkép sáfarkodik a kérdéses két millió koronával. 1.750.000 koronát szán a

szarvasmarha és sertésenyésztésnek emelésére, illetve a köztenyésztésben szükségelt bikák és kanok beszerzésére, mely akciót immár teljesen az állattenyésztési felügyelőségekre bíz, fölhatalmazván azokat, hogy a 19 hivatal közt fölosztott ezen hitelt 20%-ig terjedhető árengedménnyel elhelyezhető apaállatok beszerzésére fölhasználhassák mi által 1.400.000 korona bevétel biztosítatik.

Egyszázezer kor. szolgáljon a juhtenyésztés kilenczvenezer korona pedig a baromfityesztés emelésére, mivel szemben a kiosztandó kosok kedvezményes árából 70.000 korona, a baromfi-anyag után 30.000 korona bevételről kell gondoskodni.

A még fennmaradó 60.000 koronát a miniszter saját külön rendelkezésére oly czélből tart vissza, hogy ezen a maga egészében fölhasználható összeggel nagyobb elemi csapással sújtott községeknek apaállatokat ajándékozhasson és az egyes tenyésztési ágazatokat szükség esetén más közvetett úton is támogathassa.

Állatkiállítások, tenyészállat-vásárok és díjazások segélyezésére ezenfelül még egy külön 50.000 koronás tétel található az 1901. évi költségeloirányzatban, mely összeg bár nagyon szerény, különösen ha tudjuk, hogy a kis Svajcz budgetjét hasonló czélből két millió frank terheli, de mind a mellett elég tekintélyes arra, hogy ezt helyesen fölhasználva a földmivelésügyi miniszter az állattenyésztés iránti kedv fölébresztéséhez, az e téren hiányzó ismeretek gyarapításához és a versengés által elérhető kedvező eredményekhez szintén hozzájárulhasson és a gazdatársadalmat ezen tulajdonképen általa megoldandó kérdésben is támogathassa. P.

Állattenyésztés.

Rovatvezető: **Monostori Károly,**

Tinónevelés.

(1) Nehéz megoldását képezi a mezőgazdaságnak az a kérdés, hogy kereteibe haszonnyerés czéljából milyen állatnemet válasszunk? Amíg a gazda «szükséges rossz»-nak tekintette állatállományát, egy tehernek, a mely csak arra szolgált, hogy a gabonaművekkel el nem vetett csekély területén termelt takarmányt, tavaszi szalmát, tőzeget, kórót elfogyaszsa, hogy az imígy nyert trágyával a piaci növények termelése folytán kizsárolt földjeinél a megbomlott egyensúlyt némileg helyrehozza, addig kevés

figyet vetett arra, hogy állattartása jövedelmeinek egyik forrása legyen. Az a vásárra dobott egy-két közös tinó kevés hasznót hozott, de súlyt sem helyezett rá, hogy hozzon, mert hiszen a gabonatermelés jó kincsébánya volt.

A mezőgazdasági válság sanyarú napjaiban azonban azok a bizonyos «helyes arányok» előkerültek a teoria penészes lomtárából s az egyoldalú szemtermelés helyett kedvezőbb méltánylásban részesült az állattenyésztés, mely üzemváltásnak különféle tényező által való propagálása oly mederbe tereite a mezőgazdát, a hol állattartása jövedelmezőségi faktorai közt fontos szerepet kezdett játszani.

A 80-as évek elejére tehetjük az okszerű tehenészetek felszaporodását s a hizlalás nagyobb arányokban való felkarolását. Ezek nyomultak előtérbe; míg a növendékmarha nevelésére és tartására kevés súly lett helyezve, elannyira, hogy a pillanatnyi tejhaszon kedvéért tenyészeteink s szarvasmarha-állományunk tetemes kárára, a mézarszék ágására került a tenyészetek borjainak jelentékeny százaléka. Országos gazd. egyletünk s előkelőbb gazdáink erélyesen fel is szólaltak szakközlönyeinkben ezen tény ellen s a felszólalók elérték azt, hogy a számítóbó gazdák tenyészetük gyarapítását nem a külföld drága importjából fedezték, a hizlalásra szánt anyagot nem a spekuláló kereskedőktől vették, hanem maguk nevelték, mert belátták, hogy ez sokkal olcsóbb, sőt ott, a hol a szállítási viszonyok a tejnek nem kedveztek, az állattartás csupán a növendékmarha felnevelésére lett alapítva.

Sertesei részben elpusztultak, a tejára a tultermelés folytán annyira leszült, hogy a tehenészetek csak a fogyasztópiacok közelében tudnak prosperálni; hizómarháink ára a korlátolt állatkivitel s a délről beözönlő import folytán oly változásoknak van kitéve, hogy a hizlalo egyenesen ki van szolgáltatva ezen esélyek hullámainak.

Marad tehát hátra a *növendékjóságartás* s kivált a *tinónevelés*, a mely manapság kiváltkép extensiv viszonyok közt mozgó gazdaságokban legbiztosabb alapját képezi a tőke elhelyezésének, mert a hizlalást az ipari üzletek: szesz, sör, cukorgyárak, mint a kik olcsóbb hizlaltási anyagaik által fölényben vannak a gazdák fölött, a marhahizlalást nem nélkülözhetik; az igásmarhaszükséglet szintén számottevő tényező az országban, a mely a felnevelt növendékmarha értékesítését teljesen biztosítja.

De a tinónevelésnél a kockázat is kisebb, mint a tehenészetben vagy a hizlalásnál. Ha a tej nem megy, csak alárendelt módon értékesíthető; ha a hizó kész s ára nincs, kénytelen vagyok drága takarmányon kárral tartani tovább vagy elpocsékolni. A növendékjóságot, ha nem érem el a jó árt, tartom tovább haszonnal.

Hogy alábbi számításom a gyakorlati élet kívánalmaival összhangban álljon, a

Legjobb szerkezet! Legnagyobb munkabírás!
Legkönnyebb hajtás! Legtökéletesebb fölözés!

A legjobb fölözógép az Alfa-Separator.

tinónevelés útján termelt húst párhuzamba vonom a holdanként elérhető takarmányterméssel s a jövedelmezőség nagyságára így vonom le a következtetést. Utalnom kell arra, a mit lépten-nyomon hangoztatok, hogy az állattartás a mezőgazdasági üzlet támogatására szolgáló s szoruló faktor, a melyet végeredményében megítélni csak ezzel összhangba hozva lehetséges; mert mihelyt képzelt értékeket szabok egyes, sokszor nem is értékesíthető anyagoknak, — a mik igen korlátozott mértékben képezhetik a forgalom tárgyát, — mihelyt én merev álláspontra helyezkedem s külön grájzlerájnak nézem a növendékmárha-istállót s külön a szénáskertet, akkor én messze löttem attól a célától, a mely csak egymás támogatásával képes jövedelmet szolgáltatni s bátran állithatom, hogyha bárki csak a rideg kereskedelmi szempontokból itéli meg a mezőgazdálkodás mérlegét az jövedelmet semmiféle állattartás után kihozni nem fog tudni papíron, mert a dolgok illeten csoportosítása a mezőgazdálkodásnál helytelen azért, mert az egyik ág előnyére, sokszor a tényleg jutalmazóbb ág mérlege lebillen.

Számításom egyéves korban vett vöröstarka tinók tartásáról szól. 5 db. egyéves tinó fejenként 200 kgr. élősúlylyal, a beszerzési ár kilónként 27 kr., a darabonkénti ár kitesz 54 forintot. Az 5 tinó = 1000 kgr. élősúly, a melyre kell etetni naponként:

	szerves anyag	fehérje	zsír	vonatanyag
	kilogrammban			
1 darab napi takarmánya	5	0.36	0.06	2.54
1 db. takarmánya 305 napon át	25	1.8	0.3	12.7
	1825	131	21	027

Egy katasztr. holdon megterem 22 q. luczerna-széna, 22 q. luczernában van 1863 kgr. szerves anyag, 217 kgr. fehérje, 24 kgr. zsír, 693 kgr. vonatanyag, vagyis egy kataszteri hold luczernatermése teljesen fedezi az egyéves növendéktinó tápszükségletét. S mivel a fönti intenzív takarmányozási mód mellett 1000 kgr. élősúly után naponként biztosan számíthatunk 2 kilogramm gyarapodásra, vagyis darabonként 0.4 kilóra; a darabonként s évenkénti súlygyarapodás kitesz 144 kilogrammot, a melyet hozzászámítván a beszerzési, súlyhoz (200 kgr.), 2 éves korban egy tinó súlya = 344 kgr., ennek értéke per 28 kr. = 96 frt 32 kr.

Ebből vonjuk le a befektetett 54 forint és 5% évi kamatot = 56 frt 70 kr., marad nyersjövedelemként = 41 frt 62 kr. Mivel pedig ezen 41 frt 62 kr. nyersjövedelemen kívül a fönti takarmányok mellett darabonként mintegy 60—70 q. trágyát is produkálhatunk, a minek értéke mindenesetre q.-ként 26 kr. = 16 frt 90 kr. jövedelmezett tehát nekem egy hold földem 56 forintot. Ha ezen kevés esélynek kitett marhatartási módot összevetjük a hizlalással vagy a tejgazdasággal, a mérleg mindenesetre a tinónevelésnek fog kedvezni.

Ezen példának a megvilágítására az ösztönzött, hogy sokan egyáltalán nem, vagy csak nehéz szívvel válnak meg a kevésbé jövedelmező szemtermeléstől, mert az állattenyésztés jövedelmezőségével, annak körül-

ményesebb volta miatt, másrészt azon elharapódzott számítási módok miatt, hogy az állattenyésztés számláját a termelt takarmányok fiktív áraival megterhelik, nincsenek tisztában, pedig az a fent kibozott jövedelem pénzértékben ki nem fejezhető előnyöket tartalmaz, mert a termelt trágya által kisebb térre szorított piaci növényeim hozamát biztos alapokra helyezem.

Nem ezélm fentebbi soraimmal állást foglalni sem a hizlalás, sem a tehenészetek ellen, mint a mely állattartási módok a maguk helyén ápolva, kitünő jövedelmi forrásai lehetnek a gazdának; inkább az extenzív viszonyokban levő gazdaságoknak akartam okulás szempontjából utat mutatni azon ösvényhez, a mely a mai nehéz viszonyok mellett eredményességhez, boldoguláshoz vezet.

K. Ruffy Pál

A juhok vemhessége és az ellés.

(I.) A vemhesség és téli ellés idején talán érdekel birhat a következők földézése.

A vemhesség előhaladott állapotában, az anyajuhok gondos kezelésben részesítendőek. Óvni kell azokat mindentől, mi nekik ijedséget, vagy más egyéb izgalmat okozhatna. Nem szabad őket ütni, vagy a rácsokon átdobálni, — mint az már a gondatlan juhászok szokása, — nem szabad kutyával tereltetni, vagy kampós bottal elfogni. Különösen ügyelni kell arra, hogy az istállókapun való ki- és behajtásnál ne szorongjanak vagy tolakodjanak, mert mindezek könnyen elvetélést idézhetnek elő.

A meghülés, átázás, egészségtelen istálló, rossz ivóvíz, nedves és messzefekvő leelőkre való hajtás okozta fáradalmak, a késő őszi vagy téli esztenázás — hol ez szokásban van — szintén káros következményekkel járhatnak.

A vemhesség idején az anyajuhok a szokottnál bőségesebben takarmányozandók; mert csak jó erőben levő anyák után számíthatunk erőteljes báránnyokra. Nem okos dolog tehát a vemhes anyajuhoktól megvonni a szükséges takarmányt, mert ezzel a céltalan takarékosággal csak magát esalja a gazda; miután, egyrészt az elégségséges és jó minőségű tej hiányában a bárány elnyomorodik és fejlődésében visszamarad, az elmulasztottat pedig később pótolni vajmi nehéz, sőt költséges is; másrészt miután az anyajuh szervezete a szoptatás által amúgy is nagyon igénybe vétetik, elégtelen vagy rossz takarmányozás mellett nagyon leromlik és ezzel az anyajuhok rendszerint kisebb gyapjúhozama a minimumra redukálódik.

Az elletés mindig lepadlászott istállóban történjék, melynek hőmérséklete sohase legyen több 16 R. foknál. Ennek ellenőrzése végett, ezélszerű az istállóban arra alkalmas helyen, egy hőmérőt alkalmazni.

Bár a gyenge bárány — különösen a finom gyapjas faj — szereti a meleget és nagyon érzékeny a hideg iránt, mégis, az ellető istállóból a trágyát, beszorulás előtt — Mindenszentek táján — tisztára ki kell hordani, mert a sok trágya nemcsak veszedelmes betegségek csiráját rejti magában, de

túlágosan meleggé is teszi az istállót, melyen csak gyakori szellőztetés, az ablakok és kapuk kinyitása által lehet segíteni. Miután pedig az ily módoni szellőztetés által légvonat támad, az istálló hőmérséke gyorsan és erősen hűl le, a mi könnyen meghűlés, hasmenés, bénaság és más egyéb betegségeknek válhatik okozójává. Úgyis eleget szellőzik az istálló az anyák itatása alkalmával, de akkor sem szabad a kapunak nyitva maradni, míg az anyák a kúton vannak. Ha azonban az istálló hőmérséklete mégis meghaladná a 16 R. fokot, a délnek fekvő ablakok egyikét időközönként ki lehet nyitni, de sohasem szeles, vagy zímankós időben.

Az ellés közeledését a nemzőszervek megdagadása, az ivarszervekből nyálkás folyadék kiválása, a tőgy megduzzadása és a tej megjelenése jelzi. A mint ezen jelenségek mutatkoznak, a juhásznak éjjelnappal az istállóban kell tartózkodni és kettőzött éberséggel őrködni. Éjjel az istálló megvilágítandó; legezélszerűbb erre egy üveges kézi lámpás gyertyával, mely könnyen hordozható és feldülés esetén is kevésbé tűzveszélyes, mint a petroleum-lámpás vagy a mécs.

Az ellés kezdetekor az állat nyugtalan-ságot mutat, majd lefekszik, majd ismét fölkel. Nemsok idő múlva megjelenik a vízholtyag és ha a magzat fekvése rendes, az első lábak, melyek felbökven a vízholtyagot, csakhamar megjelenik az azokon nyugvó orr és így fokozatosan a test többi része. Ilyen esetben az ellés rendes lefolyású és felesleges, sőt néha káros is a segédkezés.

Ha azonban az ellési fájdalmak félnapig, sőt tovább is tartanak, biztosra vehetjük, hogy a magzat fekvése rendellenes és nehéz elléssel lesz dolgunk. Ilyen esetekben a far, vagy a fej jelentkezik először és előáll a segédkezés szüksége, melyet azonban tapasztalt és ügyeskezű embernek kell végezni. Megtörténik, hogy a bárány burokban jő a világra, akkor a burok haladéktalanul fölmetzendő, mert különben a megfulladás veszélye állhat be. Ha a köldökzsinór magától el nem szakad, azt kellő óvatossággal kell lekötni s elszakítani.

A mint a bárány világra jött, az anya elé teendő lenyalás végett. A mint a lenyalás be van fejezve, azonnal meg kell szoptatni, mert ez az első anyatej nagyon szükséges ahhoz, hogy a bárányban össze-sűrűsödött bélsár, melyet magával hozott a világra, eltávolíttassék az állat beleiből. Vannak birkák, melyek az anyának a lenyalásnál segédkeznek, ezeket juhász nyelven «bába birkák»-nak hívják.

Vannak esetek, hogy az anya bárányát nem akarja elfogadni. Rendszerint olyanoknál fordul elő, melyek először ellenek, ilyen esetben az anyát le kell fogni és a bárányt erővel megszoportatni, mi napjában 5—6-szor történik. Az ilyen anyákat az ezélszerű rácsokból készített külön rekesztékbe kell tenni a báránnyal, mely azonban csak akkora legyen, hogy a báránynak a tőgy elleni támadásait ki ne kerülhesse; és mindaddig a rekesztékben hagyandók, míg magukat meg nem adják. Miután az ilyen

juhok minden módon védekezni igyekeznek a bárány ostromai ellen, a juhásznak különös gondot kell rájuk fordítani és a szoptatásnál segédkezni, sőt czélszerű, a rekeszték tetejére deszkát, vagy más szilárd tárgyat tenni, hogy az anya abból ki ne ugorhassék. Ezeknek itatása addig, míg a bárányt el nem fogadják, a rekeszekben történik.

A tőgy az esetlegesen rajta lévő gyapjútól finom ollóval és nagy vigyázattal megtisztogatandó, hogy a bárány könnyebben hozzáférhessen.

Az anya, melynek báránya eldöglik, vagy dögölve jön a világra, más gyengébb, ketlős vagy árva bárányok szoptatására használható, feltéve, hogy elég teje van.

A vemhes juhokat és az ellés körüli teendők legtanácsosabb a számadó juhászra bízni, mert az már rendszerint korosabb és tapasztaltabb ember, ki kritikus helyzetekben is föltalálja magát, de meg mint első emberben, a legtöbb garancia is van, hogy ezen nagy testi fáradtságot és gondosságot igénylő munkát lelkiismeretesen fogja teljesíteni és bizonyos gyengéd ragaszkodással és szeretettel viseltetik azon állatfaj iránt, melyet kora ifjúságától tanult ismerni és gondozni. *Dr. Szeniczey Ákos.*

Tejgazdaság.

Rovatvezető: **Sierbán János.**

Borjühizlalás lefölezött tejjel.

Ha okszerűen akarjuk a borjúkat takarmányozni, akkor tisztában kell lennünk azzal, hogy mézarszéki úton fogjuk-e azokat értékesíteni, vagy pedig tenyésztési czélra, illetve fölnevelésre fogjuk-e használni.

Hazánkban még csak szórványosan foglalkoznak a gazdák borjühizlalással s ha mézarszékre is adják a borjút, épen úgy tartják és takarmányozzák, mint a fölnevelendő állatot, — de csak legkritikább esetben hizlalják a borjúkat lefölezött tejjel, pedig tejgazdaságunk fejlődésével és különösen a vajtermelés emelkedésével, a lefölezött tejnek értékesítéséről és gazdaságban való alkalmazásáról előbb-utóbb gondoskodnunk kell.

Kétségtelen, hogy a lefölezött tej borjú hizlalás útján is jól értékesíthető, ha figyelemmel vagyunk a borjú tápanyag-szükségletére.

Erre vonatkozólag egy külföldön végzett kísérletet közlünk a czélből, hogy összehasonlítva az ott elért eredményt a mi speciális hazai viszonyainkkal, lássuk, vajjon miképen lehet nálunk is a lefölezött tejet értékesíteni, mert azt tapasztaljuk, hogy az oly vidéken is, a hol tejszövetkezetek vannak, nem megfelelő minőségű, sovány, hiányosan táplált borjúk kerülnek levágásra, pedig a panasz állandó, hogy a gazdák nem képesek a lefölezött tejet értékesíteni. Tudvalevő dolog, hogy az olyan borjúnak van a legjobb és legizletesebb húsa, a mely tejjel táplálkozik. Csak hogy a tejben levő vajzsír igen drága takarmány s ha a szopós borjúnak nyújtott tejet

8—10 filléryi áron számítjuk és a borjúnak a leállítás utáni értékét is számba vesszük, úgy ugyancsak drága áron kellene azt eladni, hogy még haszna is maradjon a gazdának a tejértékesítésen fölül.

Ha pedig a borjú továbbtenyésztés czéljából fölneveltetik, az esetben is sokkal gazdaságosabb lesz a tejben levő zsír más és olcsóbb takarmányban nyújtani, mint a drága vajzsír. Ezt egyébként alább számszerűen fogom igazolni, előbb azonban lássuk a külföldön végzett kísérlet eredményeit.

Brandt igazgató az *Illust. Landw. Zeit.* hasábjain a következő kalkulációt közli lefölezött tej és földi dióolajjal eszközölt borjühizlalásról.

Az újszülött borjú értékét 21 márka (24.78 kor.) értékben számítja. Ennek föl-hizlalására számít 99 liter tejet a 10 Pfenning (11.8 fill.), 8925 gr. földi dióolajat, kilogrammját 80 Pfen. (94 fillér) számítva.

Tehát a hizlalásra beállított borjú értéke 24.78 kor.
8925 gr. földi dió-olaj a 94. fill. 8.38 «
99 liter teljes-tej a 11.8 fill. 11.68 «
Összesen 44.84 kor.

Az eladásnál a borjúk átlagos súlya 106 kgr. volt; 100 kilogrammonként 88 márkával, vagyis 103.84 koronával értékesített. Ezen összegből levonván a 44.84 kor., marad a borjühizlalásnál fölhasznált 621 l. lefölezött tej értékesítése fejében 65.23 kor. E szerint 1 lit. 10.5 fillérral értékesült volna.

Hazai viszonyaink azonban eltérők a németországiaktól és, ezért nálunk másképen is fognak alakulni a számok.

Tegyük föl, hogy egy hizlalandó borjúnak az ellés utáni értéke a beállításkor 24 kor. Ennek föl-hizlalására fölhasználandó volna 100 l. teljes- és 600 l. fölözött tej, továbbá a lefölezött tej hiányos zsírjának pótlására az egész időre 30 kgr. zab vagy tengeri-liszt, vagy esetleg, mint azt sok helyen gyakorolják tojással pótolván a lefölezött tejet, naponként 2—3 drbot számítván, kb. 150 drb. tojás.

A hizlalást 42—50 napra tervezve lesz a költség:

A borjú ellés utáni értéke 24 kor.
100 l. teljes-tej a 10 fill. 10 «
Zab vagy tengeri liszt, esetleg tojás értéke 6 «
Összesen 40 kor.

Az ily módon takarmányozott borjúnak súlya 100 kgr., eladási ára kgrmonként 70 fillérral kitesz 70 koronát, maradna tehát a 600 l. lefölezött teje 30 korona, vagyis 1 l. lefölezött tej 5 fillérral volna értékesíthető.

Nagyon természetes, hogy a mennyiben a borjú nem ütné meg eladáskor a jelzett súlyt, úgy a számítás másként fog alakulni. Kisebb lesz ugyanis a borjúnak beállítási értéke és a kisebb borjú kevesebb takarmányt is fog elfogyasztani. Mert különbséget kell tennünk a között, hogy a borjú a beállításkor 30 vagy 45 kgrmot nyom-e. Fölvett példamban értékesebb és súlyos borjút számítottam, de ha pl. csak 30 kgrmos

borjúról volna szó, annak értékét csak 16 koronával lehetne számítani, a föltakarmányozandó anyagot hasonlóan véve föl, a 600 liter lefölezött tej helyett 500-at számítva, eladási súlyt pedig 75 kilogrammot a 70 fillér, az eredmény lesz:

A borjú beállítási értéke 16 kor.
100 l. teljes-tej a 10 fill. 10 «
Lefölezött tejben pótlék 6 «

Összesen 32 kor.

A borjú eladási árából, 52.50 koronából levonván ezen összeget, maradna az 500 l. lefölezött teje 20.50 kor., egy liter tehát ez esetben 4.1 fillérral értékesülne.

A számítás mindkét esetben eléggé megközelítő és reális és így jogosan lehet állítani, hogy a lefölezött tej borjühizlalás útján elég jól értékesíthető még a mi viszonyaink között is. És bizony sokkal helyesebben tennék a Baranya és Tolna vármegyei tejszövetkezetek is, ha a lefölezött tejet nem dolgoznák föl az oly nehezen értékesíthető turóvá, hanem visszavéve a lefölezött tejet, növendék-állataik táplálására használnák föl.

A turónak a túltermelés folytán nincsen ára s alig értékesíthető 12—16 fillérral s ennek folytán a lefölezött tej legföljebb 1.2—1.6 fillérral értékesül. Ennél csak többet ér, mint borjú, esikó, malacz vagy baromfi-takarmány. *Sierbán János.*

Dobozolt vajkivitel.

A tejgazdaság fejlődésével figyelembe kell vennünk a fogyasztó piacok szükségleteit és kivitelünket olyképen kell irányítani, hogy itt a belföldön sohase legyenek nagyobb fölöslegeink, nehogy a túlkínálat folytán az árak annyira süllyedjenek, hogy a termelésre ebből kifolyólag kár háromoljék.

A tejgazdaságban a nyers tej mindaddig változatlan állapotban kerül piacra, míg az jobb áron értékesül, mintha akár vajjá, akár pedig sajttá dolgoztatnék föl.

A tejkereskedelemben tehát a nyers tejnek az ára a többi tejtermények árához viszonyítva nivellálódik.

A mai viszonyok mellett ugyanis, ha a gazda nem képes a nyers tejet legalább is 10 fillérral értékesíteni, úgy helyesebben jár el, ha tejből sajtot vagy vajat készít, mert ez esetben, habár több a munkája, mégis ugyanannyiért értékesítheti a tejet és nincsen annyi kellemetlensége, mint a mennyi a tejeladásánál, illetve szállításnál legtöbbször fölmerül.

Lehetne ugyan a tejet is más módon értékesíteni a nélkül, hogy azt föl kellene vajjá vagy sajttá dolgozni, sajnos azonban, e téren még kezdeményezésről sem számolhatunk be, mert nem viszünk ki és egyáltalában nem hozunk forgalomba sem fagyasztott, sem kondenzált tejet, pedig a tejet ily állapotban igen jól lehet értékesíteni.

Csak hogy ezen eljárások azon hátránnyal vannak egybekapcsolva, hogy nagyobb mennyiségeket kell összpontosítani és csak is nagy tökebefektetéssel kezdhető meg az üzem.

Hasonló okból nem fejlődik elég gyorsan a sajtgyártás sem, különösen pedig a ke-

ménysajtgyártás, mert az ily módon földolgozott tejnek az ára csak hosszabb idő múlva kerülhet a gazda kezébe, nálunk pedig a gazdáknak szükségük van a pénzre. Ha tehát a gazda nem képes az általa termelt tejet nyers állapotban értékesíteni, legszívesebben és legtöbb esetben vajjával dolgozza azt föl, mert ily módon gyorsabban jut pénzéhez és az eljárás is sokkal egyszerűbb, különösen a belföldi fogyasztásra szánt vajnál és így a termelőnek kevesebb gondot okoz.

Egészen másként alakulnak azonban a viszonyok a külföldre exportálandó vajnál. Ennek készítése sokkal körülményesebb, mert itt már tisztában kell lenni a vajkészítés minden fázisával, mert az exportálandó vajnál azon piacznak ízlése kell, hogy mérvadó legyen, a melyen azt értékesíteni kívánjuk.

A gazdaközönség legnagyobb része e téren teljesen tájékozatlan.

Többnyire azt hiszik, hogy az által, ha a tejet lefőlőző géppel kezelték és a tejszint azon frissében megköpülték, a vajat pedig kellőleg kigyúrták és kimosták, akkor, szem előtt tartván az eljárásnál a tisztaságot és előírt hőfokot, a legfinomabb árut állították elő, mely a külföldön is a legkényesebb ízlést is kielégítheti.

De már azt kevesebben tudják és gondolják meg, hogy sehol a külföldön kisebb mennyiségű vajat nem lehet értékesíteni.

A kereskedő csak egyenletes minőségű és nagyobb mennyiségű vajat hajlandó átvenni, mert kisebb mennyiségeket még detalle-kereskedőknek sem adhat el, miután a nagyobb városokban azok is 200—500 kgr. mennyiséget vesznek át naponként.

Tessék már most elképzelni, hogy mittevő legyen az exporteur a különféle színben, minőségben és csomagolásban átvett 20—30 kgrnyi vajmennyiségekkel, még ha az megfelelő módon is készült volna.

Miképpen készítsen ebből a kereskedő egyenletes árut, meg egyúttal tetszetős is legyen.

Össze nem keverheti, mert akkor tönkreteszi az anyagot. Külön-külön nem csomagolhatja, mert ez esetben nem veszi át a külföldi kereskedő. Szóval a kisebb mennyiségekben előállított vaj még az esetben sem exportálható, ha egyébként jó minőségű, mert még a szállítást sem bírja el.

Jogosan kérhető valaki, miként van ezen kérdés Németországban és Dániában megoldva, hiszen ott sem termelhetnek a gazdák nagyobb mennyiségeket? Az tény, hogy a termelés az egyeseknél, habár nagyobb is, mint nálunk, mert a gazdák sok tehenet tartanak és a gazdaság nagyjából a tejgazdaságra van alapítva, csak hogy a külföldön a kisbirtokos épen úgy, mint a nagybirtokos, a tejet a tejszövetkezetbe szállítja, a hol aztán már számbavehető mennyiségeket állítanak elő. Világos tehát, hogy azon esetben, ha kivétel ezéjaira termelünk vajat, azt sikeresen csak az esetben eszközölhetjük, ha a jó minőségben kívül a tömegesebb termelésre is súlyt helyezünk. A jó minőséget elérjük a gondos, tiszta és szabályszerű termeléssel, sőt legtöbb esetben felül is mulhatja a minőség

a külföldöt, mert hazánkban nagy átlagban sokkal természetesebb módon takarmányoztatnak a fejős tehenek, mint a külföldön, a hol a takarmányok nagy részét gyári hulladékok képezik.

A vajgyártásnál azonban a minőségen kívül még egyebekre is figyelemmel kell lennünk, ha vajunkat, melyből már is jelentékeny a kivitelünk, meg akarjuk a külföldön kedveltetni. Olyképen kell ugyanis készítenünk, hogy az *tartós* is legyen.

Már pedig tudjuk, hogy a hazánkban divó módszer szerint készült vaj minden, csak nem tartós. Bármilyen gondoson van is kimosva és kigyúrva, harmadnapra meg van az avassága és kényesebb ízlésű ember már nem élvezheti.

A tartós vaj pasteurizált tejből vagy tejszínből készül és nemes erjesztést előidéző baktériumokkal kezeltetvén, egy bizonyos fokú savanyodás után lesz az megköpülve alaposan kigyúrva.

Legnagyobb része a vajnak aztán megsóztatik $2\frac{1}{2}$ —7%-ig terjedő arányban, a szerint, hogy mely fogyasztó piacokra irányítatik.

Látni való tehát, hogy a vajkivitel nem oly egyszerű dolog, mint azt a legtöbb ember képzelet.

Tudni kell azt, hogy pl. a Németországi piacon ilyen és olyan hordókban $2\frac{1}{2}$ —3% sóval átdolgozott elég sárga színű vaj helyezhető el a piacon. Angliában már a világosabb színű vaj kedveltebb, Braziliában és Chinában pedig a sötétsárgát kedvelik, mely a dobozokban 7%-ig lesz sózva.

Az európai piacok részére termelt áru minőségéről több ízben nyilatkoztam, de kivitelünk e téren fokozottan növekedik a földművelési miniszterium kezdeményezésére megalakított vajtermelő központokból.

Miután azonban vajtermelésünk nagy mérveket ölthet és kívánatos is hogy minél előbb és mentől nagyobb mérveket öltson, szükségesnek vélem, hogy minél több piacot szerezzünk és biztosítsuk, mert habár a vajfogyasztás nálunk is nagy fokban emelkedik, mégis a vaj legnagyobb része a külföldön kell, hogy értékesüljön.

Egyik legjobb, de egyúttal legnehezebb értékesítési módja a vajnak, ha légmentesen elzárt dobozokban hozatik forgalomba.

Nagyon természetes, hogy a doboz vaj kereskedéssel már csak magasabb kereskedelmi képzettséggel bíró egyén foglalkozhatik, mert a dobozvaj piaca az egész világ, ennél fogva legnagyobb is a piaca.

Nagy mennyiségű dobozvaját fogyasztanak a különféle államok hadi-, kereskedelmi- és személyszállító hajói, továbbá a meleg-övi országok európai lakosai. A doboz vajnak kivétel szempontjából tehát igen fontos szerepe van és ha sikerül e téren más vajtermelő országokhoz hasonlóan eredményeket elérni, úgy vajkivitelünk és ezzel tejgazdaságunk jövője annál biztosabb alapra lesz fektetve.

Mindeddig tudomásom szerint a dobozvajkivittel hazánkban csak a *Hungária*, magyar vajkiviteli részvénytársaság foglalkozott, de mindeddig inkább kísérletképen, valamint hogy ez irányban nem is lehet egy könnyen nagyobb szabású eredménye-

ket elérni, mivel a kereskedelmi összeköttetések rendkívül súlyosak.

A dobozokba kerülő vajnak épen olyan jónak és tökéletesnek kell lenni, mint bármely egyéb fogyasztásra szánt elsőrendű vajnak, sőt talán még kényesebb e tekintetben a kereskedő, mert tekintettel a nagy távolságokra, a melyből az üzlet lebonyolítatik, az összeköttetés mindkét részről a bizalomra van fektetve. Ez másként el sem képzelhető mert teljes föltétlen bizalom nélkül nem léphet összeköttetésbe pl. a shangai kereskedő, a magyarországgal. Hogy tehát a dobozvaj üzletet fejleszthessük, ismét csak elsőrendű minőségű vajat kell termelnünk s addig míg ilyen áru nem áll rendelkezésünkre, hozzá se fogjunk a kivitelhez, mert ezzel csak hírnevünket kockáztatjuk, valamint hogy igen rossz szolgálatot tesznek nekünk azon kereskedők, a kik összeszedik olcsó áron a hazai piacon fölöslegessé vált vajat és azt magyar vaj név alatt szállítják a külföldre, a hol ezen fontos gazdasági czikkünknek hírnevét rontják.

Mi gazdák pedig lássunk hozzá, hogy csak is megfelelő és jó minőséget állítsunk elő, hogy mentől nagyobb mennyiségeket legyünk képesek a külföldön elhelyezni.

—n. —s.

Baromfitenyésztés.

Rovatvezető: **Hreblyay Émil.**

A sárga plimut.

A legutóbbi időben, külföldön de különösen Angol- és Németországban a plimutokat *sárga színben* is tenyésztik. Sokan érdeklődnek nálunk is a sárga plimutok iránt, ennél fogva ismertetjük ezen tenyésztési újdonságot s képen is bemutatjuk a sárga plimut-kakast.

A sárga plimut tenyésztése a színre való tekintetből igen nehéz. A színt az utódokban egyenletesen föntartani még a legjobb törzsek után sem sikerül s ennél fogva azok továbbtenyésztésénél rendkívüli szakértelem és kitartás szükséges.

Nagy baj az is, hogy rendszeren a baromfi újdonságokból is a legjobb törzsek oly tenyésztők kezébe kerülnek, kik *vadásznak* az újdonságokra, de csakhamar beleunnak s nem fordítanak annak továbbtenyésztésére oly súlyt, mint fordítanak a komoly szaktenyésztők, kiknek sajnos, nincs sokszor módjukban a legjobb tenyészanyagot annak drágavolta miatt megszerezni.

A *sárga plimutokat* a sárga Rokin és a sárga olasztyúk keresztezésének s ezen utódoknak ismét wiandottokkal való nemestése által nyerték.

A leghíresebb angol tenyésztők a sárga rokin és sárga olaszokat egymással keresztezve, különféle törzsekben tenyésztették s párhuzamosan ezzel a sárga wiandottokat is. Az ezen törzsektől származot utódokat azután párosítják egymással s így lassan-lassan mindig jobb és szebb sárga plimutok létesülnek. A sárga plimutok tenyésztését az angolok vitték eddig a legnagyobb tökélyre.

A fõnti tenyészjelzés mellett remek példányok nyertek; sajnos, ezeket ez idõ szerint megszerezni alig lehet s forgalomba még ezek utódai sem kerülnek. A mit forgalomba hoznak, azok messze állanak az angol tenyésztõk anyagától s épen ezért megtörténik még a németországi kiállításokon is, hogy fehér zománczú és nyaktollékú kakast, nagy fekete farktollú tojót sõt hibás alakukat is elsõ vagy második díjjal tüntetnek ki azért, mert jobb nincsenek.

A sárga színt az elõírt minõségben elérni igen nehéz. Az elõírt sárga szín akkor éretett el, ha az az egész testen mindenütt *egy árnyalatú*, sehol sem világosabb vagy sötétebb. Pedig az az eddig látott sárga plimutoknál soha sem volt meg, mert míg a mell tája ezeknél 1—2 árnyalattal világosabb volt a test általános és túlnyomóan jelentkező színéhez, addig a fark- és nyeregtollak ugyancsak 1—2 árnyalattal sötétebbek voltak az általánosan uralkodó színnél. Ez tehát nagy hiba, nagy szépséghiba.

A színnek a lõntartásán kívül sok baj van e keresztezési eredménynek más testrészei állandósításával is. Így például az utódoknál nem egyforma a taraj, a fülek sokszor fehérek. A törzs keskeny, az alak alacsony és nyomott s igen gyakran a lábak világosak, sõt csontszínek.

Mindez a legtöbb tenyésztõ (sport-tenyésztõ) kedvét hamar képes elvenni, mindazonáltal kívánatos a sárga plimutok tenyésztése, mert igen szépek s mint *dísztyúk*ok a régi sárga *Rokinokat* messze fölülmúlják.

Képünkön egy sárga plimut-kakast mutatunk be, mely ha tényleg egy meglevõ élõnek a mása, akkor a sárga plimutról bátran elmondhatjuk, hogy remek szép állat.

Gazdasági szempontból tenyésztésének értelme nincs, sokkal többre becsülendõ a livornói fehér tyúkfajta, melyet szintén ismertetni fogunk.

Hreblay Emil.

A baromfitenyésztés iránti érdeklõdés.

Azok az intézkedések, a melyeket *Darányi* földmivelésügyi miniszter a baromfitenyésztés emelése, a baromfiak nemesítése és a baromfitermékek legjobb módon való értékesítése érdekében tett, õrvendetes módon terlik meg gyümölcseiket.

Tapasztaljuk ugyanis, hogy a külföldi nagy piacokon baromfitermékeink hovatovább keresettebbekké lesznek, a mi arra vezethetõ vissza, hogy itthon ma már a gazdaközönség nagyobb súlyt helyez a baromfitenyésztésre, mint eddig tette.

A kereskedõ jobb minõségû árut vásárolhat, melyet jobban is fizet s ennél fogva a gazdák több jövedelemhez jutva szívesen foglalkoznak a baromfitenyésztéssel s arra nagyobb gondot fordítanak.

Bizton várható, hogy a baromfitenyésztés iránti nagy érdeklõdés, melyet országszerte tapasztalunk, még tovább fokozódni fog, mert a baromfitermékek iránti kereslet is mindinkább élénkebbé válik.

De mint õrvendetes tény kell fölemlítenem azt is, hogy ma már nemcsak a földmivelo foglalkozik üzletszerûen a baromfitenyésztéssel, hanem a közép- és nagybirtokos is, azért, mert gazdasága mellékterményeit ez által jól értékesítheti, sõt a baromfi az év egy bizonyos részében épen kevésbe kerül, mert a szabadban, a gazdasági udvaron õnmaga keresi meg élelmét.

Belátják ma már gazdáink azt is, hogy ezen állattenyésztési ág jövedelmezõsége nemcsak a baromfiak számának szaporításával, hanem különösen a jól megválasztott tenyészbaromfiak okszerû tenyésztésével, nemesítésével és az elõállított jóminõségû baromfiak piacképessé tételével azaz jobb értékesíthetésével emelhetõ a legelsõ sorban.

Minden termény értékesítése attól függ, hogy minõ helyet tudunk azzal a fogyasztó piacokon elfoglalni. Így van ez a baromfiak értékesítésénél is.

A fogyasztók izlésének finomsága, különösen a legjobban fizetõ és legtöbbet igénylõ városi fogyasztóknál, nem elégszik meg a sovány, vagy a csupán jó húsban lévõ baromfival, hanem ma már megkívánja, hogy a fogyasztásra kerülõ baromfi hizlalt állapotban kerüljön asztalára. Ez a kívánság annál igazoltabb, mert a városi fogyasztó a hizlalt baromfiért tetemesen magasabb árat hajlandó fizetni is.

D. A.

Levélszokrány.

1. sz. kérdés: 125 drb két és három éves magyar fajta borjúmat a rossz árak miatt õszszel el nem adhatván, meglehetõs súlyny tartás mellett kell kiteleltetnem, s miután legelõm nincsen, s a borjúkat valószínûleg tavasszal kellõ hásszal ismét csak nem adhatom el, a jöszágot mintegy 50 magyar holdat kitevõ herésembõl akarom táplálni, úgy, hogy mintegy 15 m. holdat tevõ legelõn kellõ mozgást lelhessenek. Kérek fölvilágosítást, hogy:

1. Tisztán ezen 50 holdnyi vörös herévetés, jászolból etetve eltartja-e a 125 drb 2 illetve 3 éves tinõt.

2. Ha nem lenne elegendõ, minõ és mennyi más vetett takarmánnyal pótolhatnám a hiányt. Miután azt hiszem, hogy nemesak eltartatom a jöszágot, de az ezen herén meg is lizik, kérdem, hogy ha föltevéssem áll, hizlalhatom-e õket tisztán herén, nem fizeti-e ki magát esetleg darának az etetése legalább az utolsó négy hétben.

A lõhere második kaszálását is föláldoznom, ha a hizlalással kellõ eredményt érhetnék el, ellenben mintegy 400 hold tarló legelõn és 75 hold természetesen kaszáló sarju lõvésén kellene jöszágomnak õszig maradnia.

Ifj. M. P.

Magyar tinók hizlalása zöld takarmányon.

(Felelet az 1. sz. kérdésre.)

(L.) Minthogy a tinók a téli hónapokban csak életben tartó takarmányozásban részesülnek s így valószínû, hogy tavasszal valami sok hús nem lesz rajtuk, tisztán zöld takarmányon föl hizlalhatók nem lesznek.

Elõre is figyelmeztetjük kérdést tevõt, hogy különösen a tinók takarmányozásánál nagy óvatosságot igényel a zöld takarmányon való tartás. — Elsõsorban is azon átmeneti idõszakban, a midõn a téli száraz takarmányozás helyébe a zöld takarmány etetése lép, ügyelni kell arra, hogy a foko-

zatos átmenet betartassék olyformán, hogy a téli száraz takarmány adagjainak fokozatos csökkentése mellett a nyújtott zöld takarmány adagjait emeljük mindenestre csak annyira, hogy esetleges káros hatásoktól állatainkat megõvhasssuk.

Nagyon sok esetben a hirtelen átmenet vagy a zöld herének túlmagas adagja hasmenést idéz elõ, a mi természetesen a kondíció javulására károsan hat. Nem szükséges, azt hiszem, külön is reámutatni a fölfuvódás veszedelmére, a mi szintén csak a bendõben hirtelen erjedésbe menõ zöld takarmány idézhet elõ. Már csak ezen okok miatt sem ajánlatos a herét egyedül etetni; polyvával vagy szalma, szénaszeccskával keverten már sokkal észszerûbb a takarmányozás még abban az esetben is, ha a hizlalásra rá nem szánja magát.

A here-termés ha nem volna elegendõ, helyette akár zabos-bükköny, akár csalámádé is adható. — Az elõbbi, ha zölden föl nem etettetik, széna készíthetõ belõle, utóbbi pedig a téli szezonra bevermeléssel konzerválható.

Ha tehát a hizlalásra reá szánja magát, a mi nézetünk szerint a legajánlatosabb, bár takarmányrecepteket nem szívesen ajánlunk a viszonyok helyes ismerete nélkül, a fõntiek figyelembevételével a következõ volna:

Alaptakarmány 1000 kg. élõ- súlyra	Száraz anyag 80—25	Fõherje 25—80	Szénhidrát 149—150	Zsír 05—07	Árany 1:1—1:50
Zöld herefű 80 kg	16-800	1-760	6-960	0-320	
Buzaszalma 10 kg	8-570	0-080	3-560	0-040	
Tengeri dara 7 kg	5-990	0-580	4-242	0-336	
Összesen	31-360	2-420	14-762	0-696	1: 68
vagy					
— buzaszalma 5 kg	4-280	0-040	1-770	0-020	
	27-080	2-380	12-82	0-676	
+ réti széna 5 kg.	4-310	0-270	2-050	0-050	
Összesen	31-390	2-650	15-032	0-726	arány 1: 63

A hizlalás folyamán a herefű mennyiségét emelhetjük 10—20—30 kgrm.-mal, ha a tinók azt már megszokták s ezzel szemben, ha lehet, a szalma helyett inkább szénát (5—8 kgr.) adjunk, mert így, a mint a fõnti számításból is látható, a tápanyagtartalom emelkedik. — A tengeridara adagját a hizlalás vége felé ugyancsak emelhetjük, mert így a táparány is szűkebb lesz. Hogy a hizók étvágyát fokozzuk, jó a darát megsózni vagy külön a hizóknak sõt adagolni, circa 40—60 grm.-ot.

Ezen takarmányozási terv alapján kiszámíthatja, hogy az állatok élõsúlyához képest mennyi vörös herére van szüksége s hogy a jelzett terület elegendõ herét szolgáltat-e?

6.— a.—

Különfélék.

Lópatkolási tanfolyam. *Darányi* földmivelésügyi miniszter elhatározta, hogy Kaposvárott lópatkolási tanfolyamot állíttat föl s a szervezéssel *Gracsányi* Károly pozsonyi állategészségügyi felügyelõt bízza meg.

Tojáskivitelünk emelkedése. A magyar tojásexport az utolsó években váratlan föllendülést mutat. Míg ugyanis 1893-ban kerekszámban 264 ezer métermázsa volt a kivitelünk, az 1899-re vonatkozó kimutatások szerint az 350 ezerre emelkedett, nem kevesebb mint 285 millió korona értékben. Egyenlő árat véve, az 1893. évi kivitellel szemben az 1899. évi hét millió koronával többet ér. Remélni lehet, hogy az emelkedés nemsokára még örvendetesebb lesz. Az ország déli részében ugyanis a múlt évben a tojásgyűjtő és értékesítő szövetkezetek alakítása nem csupán megindult, hanem ez irányban már számbavehető eredményeket is sikerült elérni. A múlt év márciusától kezdve Temes, Torontál, Krassó-Szörény és Bács-Bodrog vármegyékben 54 tojásértékesítő szövetkezet keletkezett, melyek eddig a nagy konkurrenzia mellett is, szépen és szabatosan működnek s a tojásárakat 30—40 százalékkal javították. Az összegyűjtött tojást ma egy vállalkozó értékesíti külföldön, e helyett azonban szükséges lenne, hogy egy értékesítő központ alakíttassék, mely az exportüzletet kezelné. A tojás révén a kis emberek jövedelme szaporodván, a tervezett alkotásnak nagy szociálpolitikai fontossága kézen fekvő.

○ **Baromfiszállító kocsik.** Az angol szárnyas-import szolgálatába újabban külön vasúti kocsikat helyeztek, melyekben a szárnyasokat az utazás alatt is lehet etetni. Egy ór nagyobb baromfi-mennyiségről gondoskodhatik. Még Orosz- és Olaszországból is hoznak szárnyast Angolországba, mely az utazás közben súlyban tetemesen gyarapszik.

Régi marha-járlatlevelek érvényessége. Sok kellemetlenség fordult elő az új állategészségügyi törvény életbe lépte óta mindenféle a marha-járlatlevelekkel. Az érdekelttség nincs tisztában azzal, hogy a régi marha-járlatok meddig vannak érvényben s a még csak nem rég kiállított járlatokat is érvénytelennek mondják ki. Ennélfogva tájékozás céljából tudatjuk, hogy a régi járlatlevelek egy évig érvényesek s így a múlt, 1900. év decz. 30-án kiállított járlatlevelek ez év, vagyis 1901. decz. 30-áig használhatók. Csak abban az esetben szükséges az új járlatlevél kiállítása, ha az átíratás vagy a vásárlás most történik. Ez esetben természetesen új járlatlevél állítandó ki.

Vándorló gazdasági iskola. A gazdasági ismeretek terjesztésének új módját közli a «Nordisk Nejeri Tidning». A legutóbbi évek alatt folytatott oktató előadásokhoz a jutlandi gazdasági egyesület vándor-iskolákat is kapcsolt. Ez iskolai tanfolyamok az ősz folyamán tartatnak s praktikus gazdák vesznek részt bennük, kik mezőgazdasági oktatásban nem részesültek. A tanítást a gazdasági főiskolák tanítói végzik, a kik a tanításokat az illető helyen akkor kezdik meg, mikor az illető hely vagy környék gazdasági egyesülete a szükséges előkészületeket megtette s megfelelő támogatást biztosított. Egy tanfolyam 2 hétig tart. Naponta 4 óra előadás tartatik a háziállatokról, az azokkal való bánás-

módról, a földművelésről, gazdasági könyvitelről stb. Minden tanfolyam megtartásáért az illető gazd. egyesület 400 korona bevételről szavatol, a mennyiben biztosítja a vezetőséget arról, hogy a tanfolyamon pl. 40 résztvevő lesz, kik személyenkint 10 korona tandíjat fizetnek.

Népies gazdasági előadás. Vicze telep községben f. hó 20-án d. u. *Szemmáry József* gazd. egyleti titkár és *Székely Sándor* m. kir. állatorvos előadást tartottak és pedig előbbi a gazd. munkás- és cselédségpénztár, valamint a szőlők fölújításáról, utóbbi pedig állattenyésztésünk emeléséről. Az előadást érdeklődéssel hallgatta mintegy 100 kiscgazda. A következő vasárnapokon mezőgazdasági és állategészségügyi tárgyakról még 2 előadás lesz. Ugyanezen tárgyakat nevezett előadók Bethlenben is előadják.

Állattenyésztési felügyelő segéd. Az állattenyésztési felügyelőségek új intézménye örvedetesen fejlődik s teljesen beváltotta azokat a reményeket, melyeket ahhoz fűztünk. Ez idő szerint már 19 állattenyésztési felügyelőség szerveztetett s legutóbb az egyik, nagy működési körzetre kiterjedő felügyelőség mellé egy felügyelő-segédi állás is kreáltatott; *Darányi* földművelésügyi miniszter ugyanis *Békény* Jenő ménesuradalmi segédet a segesvári állattenyésztési felügyelő segédjévé nevezte ki, tekintettel arra, hogy említett felügyelőség nemcsak Nagy- és Kis-Küküllő-, Udvarhely-, Háromszék- s Csíkmegyék állattenyésztési ügyeit veveti, de a segesvári állattenyésztési felügyelő, *Szász* István, az újonnan szerzett erdélyi állami telepes birtokok rendezésével is meg van bízva.

Magyar lókvitel Transzválba. A búr háború nemcsak rengeteg emberanyagot, de lovat is fogyaszt. Magyarország volt az angolok egyik bevásárlási piaca s lókvitelünk a múlt évben, épen a búr háború kitörése révén sok ezer darabbal emelkedett. A délafrikai háború kitörése óta összesen 12.600 magyar lovat vettek, a mi részben örvedetes körülmény ugyan, de a lótenyésztésre, miután igen sok kancza is kivittetett, határozottan káros kihatással lehet.

Ménló kiosztás. Pest és Heves vármegyék részére e hó 23-án osztották ki a nagy-körösi méntelepen az egyes állomásokon elhelyezett ménlovakat. Pestmegye területére 34. fedeztetési állomására 101, Hevesmegye 29. fedeztetési állomására 81 mént és 8 bérmént, összesen 190 drb mént osztottak ki. E kiosztásról a földművelésügyi miniszterium képviselőjében *Szapáry* Péter gróf oszt. tanácsos volt jelen.

Előfizetési felhívás.

Az «*Állattenyésztési és Tejgazdasági Lapok*» előfizetési ára:

Egész évre . . . 10 kor. — fill.
Félévre 5 kor. — fill.
Negyedévre . . . 2 kor. 50 fill.

Az előfizetési pénzek legcélszerűb-

ben postautalványival az «*Állattenyésztési és Tejgazdasági Lapok*» kiadóhivatalába, *Budapest, Köztelek, Üllői-út 25.* küldendők.

Mutatványszámot kívánatra készségesen küldünk.

Állatértékesítés.

Rovatvezető: **Dorner Béla.**

A húsertések értékesítésének jövője.

A tej és tejtermékek értékesítésének eddigelé csekély figyelemre méltatott kérdése a közelmúltban fölkaroltatván, az ország több vidékén ily célból tejtermékeket értékesítő szövetkezetek létesültek.

A hazai szarvasmarhatenyésztésünk fejlődésére és fejlődésére nagyfontosságú ezen kérdéssel szorosan összefügg azon kérdés: vajjon célszerű-e nálunk a tejhulladékot kiválóan értékesíteni tudó húsertésfeleségek tenyésztését az eddiginél kiterjedtebben fölkarolni?

A szövetkezetek által előállított tejtermékeken felül visszamaradó tejsavó, a húsertések hizlalásánál előnyösen föl lévén használható, a szövetkezetek működésének eredményessége érdekében kívánatos volna, ha oly vidékeken, hol ily szövetkezetek tartós működése már biztosítva van, ezen olcsó és igen kiváló táplálék értékesítésére alkalmas sertésállomány rendelkezésre állana.

De ezen kérdés megítélésénél döntő szereppel bír azon körülmény, vajjon a húsertésfeleségek értékesítési kilátásai milyenek jelenleg és a közel jövőben és ezeknek nagyobb arányban folytatott tenyésztése jövedelmezőség szempontjából előnyösnek látszik-e vagy sem?

Mezőgazdasági üzemünk külterjes irányainál és a rendelkezésre álló, egyébként nem hasznosítható legelőterületeknél fogva a múltban hazánkban oly sertésfeleségre volt szükségünk, a mely kis igényű, edzett és szívós természetűnél fogva a legelőket értékesítve is jól díszlett.

A szemtermelés növekedtével a létezett sertésfeleségből a hazai tenyésztők oly fajtát állítottak elő, mely az előbb említett előnyös tulajdonságok birtokában még a nyújtott szemes takarmányt is minél értékesebb anyagokká dolgozta föl.

Ezen tenyészbeavatkozás eredménye a hírneves mangalicza sertésfajta, a mely a közelmúltban nagy helyi szalonna- és zsirszükségletünk kielégítésén felül még exportcélokra is kiválóan alkalmasnak bizonyult. A nyugati államokban az intenzívebb gazdálkodás mellett ugyanis csupán húsertések előállítására fektettek súlyt és így a külföldi fogyasztó piacokon hazai fajtánk mint elsőrendű zsirsertés mindenütt keresett és becsült volt.

Egy évtized alatt, a míg sertéskvitelünk szabad volt, hazánkban húsertésfeleségek tenyésztésével csak kísérletképen, elvéve foglalkoztak, mert zsirsertésfajtánk értéke-

sítési lehetőségei állandóan kedvezőek voltak.

Közgazdasági érdekeink javát szolgálta azon körülmény, hogy jóformán versenyen felüli minőségű sertéseinket a külföldi piacokon nagyobb mennyiségekben állandóan könnyen elhelyezhettük és hogy hazai szemtermelésünknek igen jelentékeny hányadát ez úton zsír, illetőleg szalonna alakjában magasabb áron értékesíthettük.

Hússertésekkel, illetőleg az ezekből előállított húsfeleségek és hentesipari termékekkel a külföld piacain érvenyesülni eddig nem lehetett, mivel az e tekintetben számba jövő ausztriai és német fogyasztó piacok ily áruval saját termelésükből bőségesen rendelkeznek, importra utalva nincsenek, de a mi hentesiparunk is sokkal kezdetlegesebb, semhogy a nyugati államok lakossága izlésének inkább megfelelő hentesárúkat itthon előállítani képesek lettünk volna.

Habár zsírsertésünknek élő állapotban való kivitele Németország által teljesen megakasztott, mégis az újabb keletű német hűvözgálati törvény szerint is mód nyílik arra, hogy zsír- és szalonnatermelésünket az azelőtt birt fogyasztó piacokon továbbra is értékesíthessük.

Sőt mivel az alkotott törvény a tengerentúli államok húsbehozatalát súlyos föltételekhez köti és azt lényegesen megnehezíti, a zsír és szalonna iránt manapság tartós és igen élénk kereslet észlelhető, a melynek folyamánya az árak tartósnak ígérkező emelkedése, olyannyira, hogy a zsír nagyban ára huzamosabb idő óta már 115—124 korona, mely mellett a hizlalás jövedelmezősége biztosítva van.

Ezzel szemben a hússertések és sertéshúsfelek értékesítési viszonyai állandóan kedvezőtlenek. A belföldi piacokon hússertések alig helyezhetők el és az ausztriai piacokon is csak nyomott árakon, mivel a szükségletet állandóan jóval föltülmuló túlkínálat észlelhető. A múlt évi bécsi sertésvásárokon a hússertések ára 50—78 korona között ingadozott, szemben a magyar hizott sertések 84—94 korona árjegyzésével, a mi átlagban métermázsánként 25 korona árkülönbözetnek felel meg.

Ezen tetemes árkülönbözet a termelési költségekben fedezetet nem talál, úgy hogy a hússertések tenyésztése, illetőleg hizlalása ma a gazda szempontjából kevésbé előnyös.

A hússertések iránti csekély keresletnek oka a hazai hentesipar rendezetlensége és meg nem felelő területi elhelyeződése.

A hentesiparos hazánkban főleg u. n. fehérárut termel és a népesebb városok kivételével húsipari készítményeket csak szűkkörű helyi fogyasztás kielégítésére állít elő. Emellett a hentesiparosok túlnyomó része az ország fővárosában és néhány nagyobb sertéshizlalóteleppel bíró vidéki városban lakik, az ezen helyeken termelt zsírt és szalonnát, mely iránt a kereslet állandóan élénk, értékesítvén, a sertéshúst jobbra friss állapotban áruba bocsátja és a föltételeket túlnyomó részében a bécsi piacon értékesíti.

Hentesipartermékek csak egyes iparosok

által és főleg csak a helybeli fogyasztás részére készítettven, kivitelünk ilyen áruban egészen jelentéktelen, holott kellően elkészített kolbászfélékkel és füstölt húsrúkkal a belföldi, jelentékenyen fokozható fogyasztás ellátásán kívül, Ausztriában és a tengerparti vidékeken nagyobb forgalmat lehetne elérni.

Ezek szerint a hússertések értékesítési viszonyai jelenleg aránytalanul kedvezőtlenebbek, mint a zsírtermelés céljaira szolgáló mangalica fajtaé és emiatt hússertés-fajták tenyésztése és hizlalása az eddiginél nagyobb arányokban hazánkban még korai volna.

A kedvezőtlen értékesítési viszonyok javulása akkor várható, ha a hizlalótelepek decentralizációjával, számottevő fogyasztással bíró vidéki városaink nagyobb része sertésvágóhíddal felszerelt sertéshizlalótelep föltött fog rendelkezni és ha ezen helyeken megfelelő hentesáruföldolgozó-ipar is fog fejlődni, a mely a helyi szükséglet tökéletes ellátásán felül, legalább a belföld ebbeli szükségletét jó minőségű áruval ellátja és a föltételeket iparilag földolgozza.

Mezey Béla.

Állatkereskedelem.

Budapest, 1901. jan. 24.

A helyzet képe.

Szarvasmarhák. A vásári fölhajtás Budapesten változatlan maradt, a bécsi marhavásáron azonban közel 400 darabbal volt nagyobb a múlt hetinél, s így nagyobb kínálat mellett a vételkedv lanyha s az üzletmenet vontatott volt. Az első minőség Bécsben circa 1 koronával, az alsóbb rendű minőség 2 koronával alacsonyabb árak mellett cserélt gazdát. Budapesten az árak változatlanul maradtak.

Juhok. A kereslet gyenge volt, s csekély fölhajtás dacára az üzletmenet lanyha maradt s az árak a múlt hetiek maradtak.

Sertések. Az üzletmenet elég élénk volt s az árak csupán a bécsi vásáron szálltak, valamint a nagyobb számu fölhajtások s sok leölt sertésnek a piacra özönlése miatt.

★

Az „Állattenyésztési és Tejgazdasági Lapok” eredeti tudósításai.

Budapesti szarvasmarhavásár. 1901. jan. 24.

Vágómarhavásár:	
Fölhajtatott hizott s legelőmarha ...	2180 drb.
„ csontoznivaló marha ...	190 „
összesen ...	2370 drb.
Minőség szerint:	
168 drb. elsőrendű hizott	
2012 „ másodrendű „	
190 „ alárendelt minős.	
összesen: 2370 drb.	
Szármasz. hely szerint:	
1492 drb. magyarfajta (magyar	
294 „ tarkamarha) honi	
50 „ horvátországi	
524 „ szerbiai	
— „ boszniai	
összesen: 2370 drb.	
Nem szerint:	
1605 drb. ökör	
120 „ bika	
590 „ tehén	
55 „ bivaly	
— „ növendékmarha	
összesen: 2370 drb.	

Árak: (100 kilogrammonként koronáértékben)

1901. jan. 10.	r e n d ű					
	I.		II.		III.	
	tól	ig	tól	ig	tól	ig
Magyarhizottökör	58	62	52	56	40	50
Tarka hizott ökör	60	64	52	58	44	52
Tehén	54	60	50	54	40	50
Szerbiai ökör	54	58	48	52	38	46
Bika	56	60	50	58	—	—
Növendékmarha	36	50	34	38	—	—
Bivaly	33	44	—	—	—	—

Irányzat: A vásár hangulata lanyha. Vontatott vételkedv mellett az árak a múlt hetiekhez képest 1—2 koronával estek. 200 drb eladatlanul maradt.

Budapesti gazdasági és tenyészmarhavásár.

1901. jan. 24.		Ár:	drb.	korona
<i>Fölhajtatott:</i>				
elsőrendű magyar járm. ökör	—	drb.	—	—
másodrendű magyar „	—	—	—	—
alárendelt minőségű „	—	—	—	—
tarka növendéktinó	—	—	—	—
hizlalnivaló tinó	—	—	—	—
bonyhádi tehén	—	41	—	130—220
tarka fejőstehén	—	101	drb	220—300
jármos bivaly	—	—	—	—
tenyészbika	—	—	—	—
összesen:	142	drb.	—	—

Irányzat: A vásár hangulata lanyha volt. Az árak változatlanok.

Budapesti szurómarhavásár. 1901. jan. 24.

Fölhozatal		drb	borju	sértés	juh	bárány
Magyarországból	élő	255	—	—	—	29
„	ölt	96	—	—	—	525
Galicziából	élő	—	—	—	—	—
„	ölt	1	—	—	—	—
Tirolból	élő	—	—	—	—	—
„	ölt	—	—	—	—	—
Szerbiából	élő	—	—	—	—	—
„	ölt	—	—	—	—	—
Összesen		352				554

Árak	fill	kilónként	kor.	páronként
Borju I. oszt.	66—86			
„ II. „	70			
Bárány	—	—	—	10—12

Irányzat: Lanyha, az áru nagy része eladatlan maradt.

Budapesti juhvásár. 1901. jan. 21.

Fölhajtatott	Magyarországból	—	drb.
„ Szerbiából	—	—	—
„ Boszniából	—	—	—
összesen:	—	—	—

Árak: (kgmönként élőszuliban vagy páronként kor. értékben.) per kg. páronként

Elsőrendű hizott ürü	fill.	kor.
középmín. „	—	—
legelőn javított „	—	—
„ „ anya	—	—
szerbiai rackajuh	—	—
kecske	—	—
bárány élő	—	—
„ ölt	—	—

Irányzat: F. hó 21-iki juhvásáron egyáltalán nem volt felhajtás.

Budapesti lóvásár. 1901. jan. 24.

Fölhajtatott:	Elad.	Árak:	(dbnk. kor.)
jobb minős. hátszló	12 db.	4 db.	250—300
könny. kocsiló (jukker)	20 „	6 „	300—400
nehéz. „ (hintós)	40 „	15 „	200—320
igás „ (ny.vér)	30 „	8 „	150—220
ponny	—	—	—
középmín. lovak	—	—	—
fúvaros lovak	—	80 „	15 „ 120—180
parasztlóvak	—	250 „	220 „ 60—110
alárendelt minőségű	66 „	16 „	16—44
összesen:	498 db.	284 db.	

Külföldről fölhajtatott	—	—	—	drb.
Bécsi vágóhídra vásároltatott	—	—	—	80 „
Állatkert számára	—	—	—	2 „
Ausztriába exportáltatott	—	—	—	—
Külföldre exportáltatott	—	—	—	20 „

Irányzat: A vásár hangulata élénk volt.

lai, ó-becsei, topolyai, uvidéki és zombori járásából,

Baranya vármegye mohácsi, pécsváradi és szentlőrinci járásából,

Békés vármegye békési, békés-csabai, gyomai, gyulai, orosházi, szarvasi és szeghalomi járásából és Gyula r. t. városból,

Bereg vármegye tiszaháti járásából és Beregszász r. t. városból,

Bihar vm. közp. és mezőkeresztesi járásából, Brassó vármegye alvidéki, felvidéki és hét-falusi járásából és Brassó r. t. városból,

Csanád vm. battonyai, kovácsházi, központi és nagylaki járásából és Makó r. t. városból,

Csongrád vármegye csongrádi és tiszán-ineni járásából,

Fejér vármegye székes-fejérvári járásából, Hajdu vármegye balmazújvárosi járásából, valamint Hajdu-Böszörmény, Hajdu-Nánás és Hajdu-Szoboszló r. t. városokból,

Heves vm. egri, gyöngyösi és hevesi járásából, valamint Eger és Gyöngyös r. t. városokból,

Hunyad vármegye szászvárosi járásából és Szászváros r. t. városból,

Jász-Nagykun-Szolnok vármegye tiszai felső és tiszai közép járásából és Kisújszállás, Karczag, Mezőújr és Túrkeve r. t. városokból,

Kis-Küküllő vármegye dicső-szentmártoni és hosszuauszi járásából,

Komárom vm. csallóközi és gesztesi járásából, Nagy-Küküllő vármegye szentágotai járásából,

Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye abonyi, alsó-dabasi, kiskun-félegyházi, kun-szentmiklósi, monori és nagykatái járásából, valamint Czegtéd, Kiskun-Félegyháza és Nagy-Körös r. t. városokból,

Somogy vármegye barcsi, csurgói, kaposvári, marcali, nagyatádi és szigetvári járásából,

Sopron vármegye csepregi, felső-pulyai, kapuvári és soproni járásából,

Szabolcs vármegye kiskvárdai járásából,

Szatmár vármegye fehérgyarmati és szatmári járásából,

Széchenyi vármegye szászsebesi és ujejházi járásából és Szászsebes r. t. városból,

Tolna vármegye dombóvári, simontornyai, tamási és völgysegi járásából,

Torontál vármegye török-kanizsai járásából, Ugocsa vármegye tiszán-ineni és tiszántúli járásából,

Vas vármegye felsőöri, kisczelli, köszegi, németújvári, szentgotthárdi, szombathelyi és vasvári járásából, valamint Kőszeg és Szombathely r. t. városokból,

Veszprém vármegye devecseri, pápai és veszprémi járásából, valamint Pápa r. t. városból,

Zala vármegye kanizsai, novai, pacsei, sümegi és zala-egerszegi járásából, Nagy-Kanizsa és Zala-Egerszeg r. t. városokból, továbbá:

Debreczen, Kecskemét, Komárom, Nagyváradi, Szabadka, Szeged, Székes-Fejérvár és Zombor önálló törvényhatósági joggal felruházott városok területéről.

Az 530. sz. állategészségügyi értesítőben föl vannak még sorolva azon községek is, a melyekből s a melyekkel szomszédos községekből Ausztriába az illető betegség iránt fogékony állatokat szállítani külön engedély nélkül nem szabad.

Az 530. sz. állategészségügyi értesítőben föl vannak még sorolva azon községek is, a melyekből s a melyekkel szomszédos községekből Ausztriába az illető betegség iránt fogékony állatokat szállítani külön engedély nélkül nem szabad.

Az 530. sz. állategészségügyi értesítőben föl vannak még sorolva azon községek is, a melyekből s a melyekkel szomszédos községekből Ausztriába az illető betegség iránt fogékony állatokat szállítani külön engedély nélkül nem szabad.

Az 530. sz. állategészségügyi értesítőben föl vannak még sorolva azon községek is, a melyekből s a melyekkel szomszédos községekből Ausztriába az illető betegség iránt fogékony állatokat szállítani külön engedély nélkül nem szabad.

Az 530. sz. állategészségügyi értesítőben föl vannak még sorolva azon községek is, a melyekből s a melyekkel szomszédos községekből Ausztriába az illető betegség iránt fogékony állatokat szállítani külön engedély nélkül nem szabad.

Az 530. sz. állategészségügyi értesítőben föl vannak még sorolva azon községek is, a melyekből s a melyekkel szomszédos községekből Ausztriába az illető betegség iránt fogékony állatokat szállítani külön engedély nélkül nem szabad.

Az 530. sz. állategészségügyi értesítőben föl vannak még sorolva azon községek is, a melyekből s a melyekkel szomszédos községekből Ausztriába az illető betegség iránt fogékony állatokat szállítani külön engedély nélkül nem szabad.

Az 530. sz. állategészségügyi értesítőben föl vannak még sorolva azon községek is, a melyekből s a melyekkel szomszédos községekből Ausztriába az illető betegség iránt fogékony állatokat szállítani külön engedély nélkül nem szabad.

Az 530. sz. állategészségügyi értesítőben föl vannak még sorolva azon községek is, a melyekből s a melyekkel szomszédos községekből Ausztriába az illető betegség iránt fogékony állatokat szállítani külön engedély nélkül nem szabad.

Az 530. sz. állategészségügyi értesítőben föl vannak még sorolva azon községek is, a melyekből s a melyekkel szomszédos községekből Ausztriába az illető betegség iránt fogékony állatokat szállítani külön engedély nélkül nem szabad.

Az 530. sz. állategészségügyi értesítőben föl vannak még sorolva azon községek is, a melyekből s a melyekkel szomszédos községekből Ausztriába az illető betegség iránt fogékony állatokat szállítani külön engedély nélkül nem szabad.

Az 530. sz. állategészségügyi értesítőben föl vannak még sorolva azon községek is, a melyekből s a melyekkel szomszédos községekből Ausztriába az illető betegség iránt fogékony állatokat szállítani külön engedély nélkül nem szabad.

Az 530. sz. állategészségügyi értesítőben föl vannak még sorolva azon községek is, a melyekből s a melyekkel szomszédos községekből Ausztriába az illető betegség iránt fogékony állatokat szállítani külön engedély nélkül nem szabad.

Az 530. sz. állategészségügyi értesítőben föl vannak még sorolva azon községek is, a melyekből s a melyekkel szomszédos községekből Ausztriába az illető betegség iránt fogékony állatokat szállítani külön engedély nélkül nem szabad.

Az 530. sz. állategészségügyi értesítőben föl vannak még sorolva azon községek is, a melyekből s a melyekkel szomszédos községekből Ausztriába az illető betegség iránt fogékony állatokat szállítani külön engedély nélkül nem szabad.

Az 530. sz. állategészségügyi értesítőben föl vannak még sorolva azon községek is, a melyekből s a melyekkel szomszédos községekből Ausztriába az illető betegség iránt fogékony állatokat szállítani külön engedély nélkül nem szabad.

Az 530. sz. állategészségügyi értesítőben föl vannak még sorolva azon községek is, a melyekből s a melyekkel szomszédos községekből Ausztriába az illető betegség iránt fogékony állatokat szállítani külön engedély nélkül nem szabad.

Az 530. sz. állategészségügyi értesítőben föl vannak még sorolva azon községek is, a melyekből s a melyekkel szomszédos községekből Ausztriába az illető betegség iránt fogékony állatokat szállítani külön engedély nélkül nem szabad.

Az 530. sz. állategészségügyi értesítőben föl vannak még sorolva azon községek is, a melyekből s a melyekkel szomszédos községekből Ausztriába az illető betegség iránt fogékony állatokat szállítani külön engedély nélkül nem szabad.

Az 530. sz. állategészségügyi értesítőben föl vannak még sorolva azon községek is, a melyekből s a melyekkel szomszédos községekből Ausztriába az illető betegség iránt fogékony állatokat szállítani külön engedély nélkül nem szabad.

Az 530. sz. állategészségügyi értesítőben föl vannak még sorolva azon községek is, a melyekből s a melyekkel szomszédos községekből Ausztriába az illető betegség iránt fogékony állatokat szállítani külön engedély nélkül nem szabad.

Az 530. sz. állategészségügyi értesítőben föl vannak még sorolva azon községek is, a melyekből s a melyekkel szomszédos községekből Ausztriába az illető betegség iránt fogékony állatokat szállítani külön engedély nélkül nem szabad.

Az 530. sz. állategészségügyi értesítőben föl vannak még sorolva azon községek is, a melyekből s a melyekkel szomszédos községekből Ausztriába az illető betegség iránt fogékony állatokat szállítani külön engedély nélkül nem szabad.

Az 530. sz. állategészségügyi értesítőben föl vannak még sorolva azon községek is, a melyekből s a melyekkel szomszédos községekből Ausztriába az illető betegség iránt fogékony állatokat szállítani külön engedély nélkül nem szabad.

Az 530. sz. állategészségügyi értesítőben föl vannak még sorolva azon községek is, a melyekből s a melyekkel szomszédos községekből Ausztriába az illető betegség iránt fogékony állatokat szállítani külön engedély nélkül nem szabad.

Az 530. sz. állategészségügyi értesítőben föl vannak még sorolva azon községek is, a melyekből s a melyekkel szomszédos községekből Ausztriába az illető betegség iránt fogékony állatokat szállítani külön engedély nélkül nem szabad.

Az 530. sz. állategészségügyi értesítőben föl vannak még sorolva azon községek is, a melyekből s a melyekkel szomszédos községekből Ausztriába az illető betegség iránt fogékony állatokat szállítani külön engedély nélkül nem szabad.

Az 530. sz. állategészségügyi értesítőben föl vannak még sorolva azon községek is, a melyekből s a melyekkel szomszédos községekből Ausztriába az illető betegség iránt fogékony állatokat szállítani külön engedély nélkül nem szabad.

Az 530. sz. állategészségügyi értesítőben föl vannak még sorolva azon községek is, a melyekből s a melyekkel szomszédos községekből Ausztriába az illető betegség iránt fogékony állatokat szállítani külön engedély nélkül nem szabad.

Az 530. sz. állategészségügyi értesítőben föl vannak még sorolva azon községek is, a melyekből s a melyekkel szomszédos községekből Ausztriába az illető betegség iránt fogékony állatokat szállítani külön engedély nélkül nem szabad.

Az 530. sz. állategészségügyi értesítőben föl vannak még sorolva azon községek is, a melyekből s a melyekkel szomszédos községekből Ausztriába az illető betegség iránt fogékony állatokat szállítani külön engedély nélkül nem szabad.

Az 530. sz. állategészségügyi értesítőben föl vannak még sorolva azon községek is, a melyekből s a melyekkel szomszédos községekből Ausztriába az illető betegség iránt fogékony állatokat szállítani külön engedély nélkül nem szabad.

Az 530. sz. állategészségügyi értesítőben föl vannak még sorolva azon községek is, a melyekből s a melyekkel szomszédos községekből Ausztriába az illető betegség iránt fogékony állatokat szállítani külön engedély nélkül nem szabad.

udvartartási tulajdonát képező lovak, továbbá az államkincstár tulajdonát képező és menetlevéllel szállított katonai és csendőrlovak, úgyszintén a versenylovak és végül az állami ménék s állami ménésintézeti lovak vasútra, vagy hajóra való feladás és vasútról vagy hajóról való leadás alkalmával állatorvosi vizsgálat alá nem veendő.

Ragadós állati betegségek állása Magyarországon. 1901. jan. 2-án.

A betegség neve	Összesen		A múlt heti állathoz képest			
	község	udvar	több		kevesebb	
			község	udvar	község	udvar
Lépfene	22	36	5	4	—	—
Veszétség	58	53	—	—	7	7
Takonykór	37	42	—	—	2	2
Ragadós száj- és lőrömfájás	1	1	—	—	—	—
Ragadós tüdőlob	—	—	—	—	—	—
Juhhimlő	8	9	—	—	1	12
Tenyészbenaság	—	—	—	—	—	—
Rühkór	58	155	6	12	—	—
Sertésorbáncz	29	85	—	—	4	7
Bivalyvész	15	37	—	—	—	—
Sertésvész	376	—	—	—	7	—

A Központi Tejcsarnok Szövetkezet

üzletirészei közül keltő eladó. Cím meg tudható a kiadóhivatalban.

Eladó birtok.

Csupán a tejjgazdasága után 4% tiszta jövedelemnek megfelelő árban eladó **Pozsony** közelében **egy 300 holdas nemesi birtok** szép ur házzal, kitűnő vadászattal — Közelebbi adatok a kiadóhivatalban meg tudhatók.

Állatok vételének, eladásának

hirdetésére

legalkalmasabb, legezélravezetőbb

az

Allattenyésztési
és Tejgazdasági Lapok

hirdetési rovata.

A hirdetések díjszabását lapunk kiadóhivatala kívánatra megküldi.

MAGYAR ÉLELMISZERSZÁLLÍTÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Budapest, VII., Kerepesi-út 20.

SERTÉSBIZOMÁNYI ÜZLET.

Sürgönycz. m: Consum, Budapest. * Telefon 25—02.

Sovány és hizott sertések vételét és eladását legelőnyösebb feltételek mellett közvetíti. Elváltaja **kőbányai szállása**n a sovány sertések kihizlalását és gondozását.

Közelebbi értesítéseket a társaság igazgatósága ad.

Most jelent meg!

Most jelent meg!

PULYKATENYÉSZTÉS.

Minő pulykát kell a gazdaságban tenyészteni, hogy a pulykatenyésztésből jövedelmünk legyen. — Irta: Hreblay Emil, állattenyésztési m. kir. felügyelő. A szöveg közé nyomott 31 képpel.

A munka tartalma: A hazai pulykatenyésztésről általában. — 1. A pulyka-udvar. — 2. A pulykaól és berendezése. — 3. A pulykák takarmányozása és a takarmányozó eszközök. — 4. A pulykák gondozása és a gyógyszerek. — 5. A tojásgyűjtés és a költésre alkalmas tojások kiválasztása. — 6. A költőhelyiség és a költésnél használandó eszközök. — 7. A csibék keltése és a vezető anyák beosztása. — 8. A csibék gondozása és fölnevelése. — 9. A csibék takarmányozása és a legeltetés. — 10. A fiatal pulykák osztályozása és a tenyésztésre alkalmas egyedek kiválasztása. — 11. A pulykafaftákról. A vadpulyka. — 1. Milyen pulykát tenyészszünk? a) a hazai fehér pulykát; b) a boszniai rézszínű pulykát; c) a tisztavérű bronzpulykát; d) a tisztavérű francia (fekete) pulykát. 2. Mi előnye van a köztenyésztés fejlesztésére ajánlott nemes pulykafajtáknak a közönséges pulykák keresztezésénél? **Ára 2 korona.**

Megrendelhető: **HREBLAY EMIL** felügyelőnél **GÖDÖLLÖN.**

— 1900. évi forgalom: 26,480 bál. —

**Felhívjuk
a t. cz. gazdaközönség
figyelmét**

a budapesti gyapju-aukciókra

melyek az év folyamán több sorozatban, nevezetesen július és szeptember hónapokban tartatnak meg.

Az aukciókra felküldött és **Gyapjuárverési vállalat** Budapest, Dunapartiteherpályaudvar-ra címzett gyapjuküldemények a **M. Á. V. összes vonalain** tetemes díjkedvezményben, valamint **ingyen raktározásban** részesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál.

Gyapjuárverési vállalat

HELLER M. és TÁRSA
Budapest, V., Erzsébet-tér 13. sz.

Első Magyar Sertéshizlaló

Alapított 1869. Részvény-Társaság Alapított 1869.

BUDAPEST-KÖBÁNYÁN.

Ajánlja a t. gazdaközönségnek és sertéshizlalóknak a „Hizlalda”-állomás mindkét oldalán fekvő, mintegy **35.000 darab** sertés befogadására alkalmas, czél szerűen berendezett **szállástelepeit**, melyek **esztornázva, kútnó vízzel bíró ártézi-kúttal, vízvezetékekkel, szükséges eleség-ak-tárrakkal, két gőzmalommal és szállóval** vannak ellátva.

Foglalkozik: szállások berendezésével, szemes és darált **eleség beszerzésével, bizományi bevásárlás és eladásával, folyószámlára fizetéseket teljesít.** A sertések kényelmes elhelyezése mellett **figyelmük** igen mérsékelt áron a legmesszebb menő **előnyöket** nyújtja és a legszolidabb kiszolgálásról gondoskodik van.

1-40

Utánnyomat nem díjazatik.

Most jelent meg! * Most jelent meg!

Rubinek Gyula és Szilassy Zoltán

az O. M. G. E. titkárjai szerkesztésében a

Köztelek Zsebnaptár

1901-re

Megrendelhető az

„Állattenyésztési és Tejgazdasági Lapok”

kiadóhivatalában

Budapest, IX., Üllői-út 25. sz. (Köztelek).

A „Köztelek Zsebnaptár” ezen hetedik évfolyama régi köntösében, javított és tetemesen bővített tartalommal bír.

A „Köztelek Zsebnaptár” ára bérmentes küldéssel együtt

3 korona 50 fillér.

Magyar királyi

Baromfitenyésztő-Telep és Munkásképző Iskolánál Gödöllőn

a következő nemes baromfitojások rendelhetők meg:

Tyuk- és kacsatojások

darabonként 20 fillér.

Ludtojasok

darabonként 1 korona.

Pulykatojasok

darabonként 50 fillér.

Csomagolásért a tojásláda visszaküldése esetén egy korona fizetendő, ellenesetben a tojásláda nagyság szerinti értékben lesz felszámítva.

Megrendelések a beérkezés sorrendjében esz-közöltetnek.

A szállítás márczius hó 15-én veszi kezdetét.

TENYÉSZ- ÉS HASZONÁLLAT-IMPORT

Pick Oswald

Budapest

VIII., külső Kerepesi-út 1. sz.

KÖHLEB ISTVÁN

fecskendő-, szivattyú- és tűzoltószer-gyára
ezelőtt GEITNER és RAUSCH cég tulajdona.

Városi iroda: Fürdő-uteza 2. BUDAPEST Gyár: X., Felső vaspálya-u. 5.

Szivattyúk
Fecskendők
Mézga-tömlők

Vascsövek

Acetylen lámpák
Benzin motorok
Herkules vizszűrők
Fáklyák, Létrák

*
Istálló
berendezések
önműködő
szabadalm. itatókkal.

TEJGAZDASÁGI ZSEBNAPTÁR

az 1901. évre.

Második évfolyam. Szerkeszti és kiadja

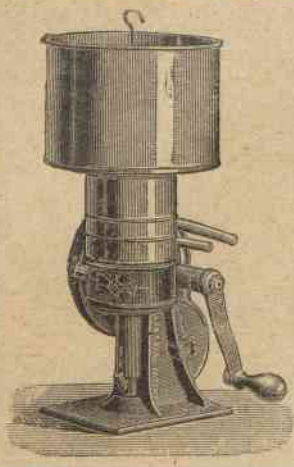
JESZENSZKY PÁL

AZ O. M. G. E. TITKÁRJA.

A Tejgazdasági Zsebnaptár ára bérmentes küldéssel 3 korona 50 fillér.

Tejgazdasággal foglalkozóknak nélkülözhetetlen.

Megrendelhető az „Állattenyésztési és Tejgazdasági Lapok” kiadóhivatalában, Budapest, Üllői-út 25.

Az 1900. évi párisi világkiállításon
nyert kitüntetés:

ALFA-SEPARATOROK

GRAND PRIX!

Alfa-Separator Részv.-Társaság

Ezelőtt: **PFANHAUSER A.**

Iroda és raktár Gyártelep
Budapest, V., Báthory-utca 4. sz. Budapest, VI., Petneházy-utca 6-8.

Tejgazdasági gépgyár

szállít
mindennemű tejgazdasági eszközöket és gépeket
a legjobb kivitelben, a legmodernebb irányban!

Berendez

Tejtelepeket

Tejszövetkezeteket

Mintatehenészeteket.

* * Árjegyzéket és költségvetéseket díjmentesen küldünk. * *

